

Södertörns högskolas yttrande över betänkande från Utredningen om ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och högskolor *Innovation som drivkraft: från forskning till nytta* (SOU 2020:59)

Sammanfattning

Södertörns högskola (SH) har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet från Utredningen för ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och högskolor, *Innovation som drivkraft: från forskning till nytta* (SOU 2020:59). SH uppskattar att utredningen tillsatts och anser att utredaren gjort ett omfattande och välgrundat arbete under en relativt kort tidsperiod. Utredningens ämne är viktigt, inte minst för en högskola av SH:s karaktär, och betänkandet innehåller många intressanta och utförliga förslag av vilka SH instämmer i flertalet. Nedan ges högskolans övergripande kommentarer och därefter synpunkter på några av de mest centrala förslagen.

Vid sidan av de allmänna och specifika kommentarerna ställer sig SH bakom SUHF:s nyligen redovisade synpunkter.

Allmänna kommentarer

SH är positiv till den förstärkning av innovationsstödsystemet som utredningen föreslår. Högskolan har i ett tidigare inspel pekat på det stora behovet av att långsiktigt förstärka sitt innovationsstöd för att kunna stödja framtagandet av innovationer som ligger inom de områden högskolans forskning och kunskap främst berör. Förstärkningen som föreslås skulle väsentligt öka möjligheterna för nyttiggörande. Samtidigt vill SH framhålla betydelsen av att stödsystemet i sin helhet utformas så att det har förmåga att hantera och stödja också sociala innovationer och nyttiggörande bortom den ekonomiska.

SH avvisar förslaget att ta resurser till ett förstärkt stöd för innovationsverksamhet från lärosätenas tilldelning av forskningsmedel. Omfördelning av befintliga medel bidrar på ett olyckligt sätt till att ställa till exempel grundforskning och tillämpad forskning mot varandra. Istället, och i linje med utredningens övergripande ansats om den vetenskapliga kunskapens betydelse för samhällsomställningen, bör nya medel skjutas till för detta. SH anser att sådana nya medel borde kunna betraktas som en framtidsinvestering värd att göra.

SH välkomnar utredningens förslag om att bredda nyttiggörandebegreppet. För en högskola som SH är detta en angelägen fråga. Högskolan har, som man påminde om i det tidigare inspelet, sin tyngdpunkt inom det humanistiska och samhällsvetenskapliga området och innovationsverksamheten är framförallt inriktad mot social-/hållbar utveckling och samhällsutmaningar ofta definierade utifrån ett regionalt perspektiv. Relevant arbete inom innovationsområdet handlar därmed om att etablera samarbeten, processer och verktyg som är till stöd inom detta fält. SH menar att en bredare definition av nyttiggörande borde underlätta detta arbete avsevärt.

SH anser att det är rimligt att en förstärkning av stödet för innovation åtföljs av ett mer sammanhållet och transparent system för dokumentation och uppföljning. SH delar i princip uppfattningen att olikheten i sätt att redovisa verksamheten utgör ett problem men vill betona vikten av att ett nytt ramverk anpassas för innovationsverksamhet som kommer ur verksamheter och bedrivs av individer som i många fall hittills inte betraktat sig som "innovativa" eller "entreprenörer" och där resultaten inte nödvändigtvis är nya företag, kommersialisering eller licensiering utan lika gärna kan innebära nya processer till exempel inom offentlig sektor.

Kommentarer till utredningens kapitel

Kap 6 Nyttiggörandebegreppets breddande

SH är positivt till utredningens förslag om breddning av nyttiggörande, inklusive ändringen i Högskolelagen (s 41). SH instämmer i förslaget av att former och styrning av holdingbolag är ett övergripande ansvarsområde som bör ligga på högskolestyrelsen (s 159–160).

Kap 7.2 Uppföljning och utvärdering för återsrapportering och ökat lärande

SH delar slutsatsen att ett splittrat och ogenomskinligt system för att rapportera resultat av innovationsverksamheten utgör ett problem och uppskattar förslag till ett mer sammanhållet och robust ramverk för uppföljning och utvärdering. Utredningen ger inte exempel på hur modellen ska se ut utan förslår uppdrag till UKÄ och Vinnova att ta fram mått och metoder för uppföljning och utvärdering. Samtidigt hänvisas till HEI:s omfattande modell (s 140–141). SH vill betona vikten av att ett nytt system för uppföljning och utvärdering utformas på ett sätt som är relevant och rättvisande också för innovationsverksamhet som till exempel primärt riktar sig mot sociala innovationer och involverar offentlig sektor och/eller ideella organisationer. I detta avseende vill SH betona vikten av att hämta information också från aktörer andra än de traditionella inom innovationsområdet. SH ser också betydelsen av att ett nytt system för uppföljning och utvärdering inte blir en ytterligare pålaga för lärosätena. Modellen bör i möjligaste mån integreras i de uppföljningar och utvärderingar som redan görs. SH vill i det här sammanhanget påminna om K3-projekten som producerat stor kunskap som kan vara användbar.

8.2 Inrättande av ett nationellt center för entreprenörskap

SH ställer sig tveksam till inrättandet av ett nytt nationellt center för entreprenörskap. SH uppskattar utredningens vilja att ge ytterligare legitimitet och samordningsmöjligheter för entreprenörskap men anser att det är möjligt att fastställa

på de miljöer – av vilka betänkandet nämner ett flertal – som idag är verksamma. Samordningsfördelar och ökade insatser inom utbildning/kompetensförsörjning bör gå att göra utifrån dessa.

8.3 Arbetsgivarverket ska kartlägga rörlighet

SH uppskattar att utredningen uppmärksammar mobilitet som central för nyttiggörande och svårigheter kring rörlighet mellan sektor som hinder för att omsätta lärosätenas kompetens. SH vill påminna om att mycket kunskap kring personrörlighet redan producerats av lärosäten, till exempel inom K3-projekten, vilket väcker frågan om det verkligen är mer utredning i frågan som behövs.

8.5 Forskningsrådets och stiftelsernas bidrag för nyttiggörande

I betänkandet betonas forskningsrådets betydelse för lärosätenas förhållningssätt till nyttiggörande. SH vill dock framhålla att olika forskningsfinansiärer har olika uppdrag och att en starkare generell betoning av nyttiggörande inte är lämpligt: de finansiärer som idag stödjer fri grundforskning bör inte åläggas nya krav om att forskningsresultat ska kunna nyttiggöras. SH vill också peka på de svårigheter som finns i att både tydliggöra efterfrågan på nyttiggörande och att i modeller fånga den bredd av aktiviteter och utfall som ett brett nyttiggörandebegrepp rimligen bör innehålla.

9.3 Nytt gemensamt bolag möjliggör kraftsamling

SH avvisar förslaget om ett nytt nationellt "finansieringsbolag" kontrollerat av lärosätena. SH anser att svårigheterna med effektivitet, administration och samordning inte uppväger de anförda fördelarna kring kraftsamling och centraliserad dokumentation.